



תפ (באר שבע) 8067-06-21 - מדינת ישראל נ' אדם אלסאנע

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
ת"פ 8067-06-21 מדינת ישראל נ' אלסאנע
ואח' תפ"ח 15874-06-21 מדינת ישראל נ'
אלצאנע

לפני כב' השופטת דינה כהן

המאשימה מדינת ישראל

הנאשמים אדם אלסאנע- נדון

סלימאן אלצאנע-נדון

אנאס אלצאנע

גזר דין - בעניינו של נאשם 3

רקע ועובדות

נאשם 3 הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של יידוי או ירי של אבן או חפץ אחר לעבר כלי תחבורה תוך סיכון נוסעים, עבירה לפי סעיף 332א(ב) לחוק; והתפרעות, עבירה לפי סעיף 152 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"). נאשם 3 הופנה לשרות המבחן לצורך עריכת תסקיר לעונש.

כהערה דיונית אציין, כי ביום 12.7.23, לאחר שהוחל בשמיעת ראיות, הוגש כתב אישום מתוקן בשלישית נגד שלושת הנאשמים בתיק כך שהוסר סעיף ההחמרה ממניע של טרור (סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016). בדיון מיום 20.09.23, הופרד משפטם של נאשמים 1 ו-2 ממשפטו של נאשם 3. ענינם של נאשמים 1, ו-2 הסתיים, לאחר שהודו בעובדות כתב אישום שתוקן במסגרת הסדר ודינם נגזר (מותב זה), בין היתר ל24 חודשי מאסר כל אחד. ערעור שהגישו השניים על חומרת העונש - נדחה אגב אמירת בית משפט העליון שעונשם הנו "מידתי ואף מקל" (ע"פ 5815/24 אלסאנע ואח' נ' מדינת ישראל (3.06.2025)).

בתמצית יאמר שבתקופת מבצע "שומר החומות", נאשמים 1-3 הגיעו, יחד עם אחרים, למקום בו התרחשו מהומות והפרות סדר בכביש 6 סמוך לשוב לקיה, השתתפו ביידויי אבנים בשל מניעים אידאולוגיים, כך שהנאשם 1 זרק כשלוש אבנים לעבר מכונית נוסעת, ונאשם 2 זרק מספר אבנים לעבר שתי מכוניות ונהגי הרכבים נאלצו להימלט מן המקום תוך ביצוע פניית פרסה ונסיעה במהירות נגד כיוון התנועה.

אשר לנאשם 3 (להלן: "הנאשם"), ממצאי העובדה, בתמצית, שנקבעו על פי הכרעת הדין מיום



27.3.25 הן שהוא יידה 2-3 אבנים על כלי רכב באופן מסכן במטרה לפגוע בנהגים, יחד עם אחרים שיידו אבנים ובצוותא ובנסיבות כמפורט בהכרעת הדין המרשיעה. לצד זאת נקבע בהכרעת הדין כי המאשימה, לא הוכיחה את הנסיבה שנאשם 3 פסק ממעשיו רק בעקבות הגעת המשטרה.

העובדות והנסיבות על פיהן הורשע הנאשם על פי הכרעת הדין מיום 27.3.25 הן אלה:

החל מיום 13.04.21, במהלך חודש ה'רמאדן', התרחשו בארץ ובייחוד בירושלים התפרעויות ותקיפות שכללו אלימות, זריקות אבנים וחפצים לעבר אנשים וכלי רכב בעלי חזות או סממנים יהודים מתוך מניע גזעני וכן התפרעויות ותקיפות על רקע לאומני נגד כוחות המשטרה והביטחון. ביום 10.05.21, ביום שבו חל באותה שנה 'יום ירושלים', החמירו ההתפרעויות וגלשו אף לעבר ערים 'מעורבות' נוספות ברחבי הארץ. ביום זה, לאחר ירי רקטות מסיבי משטחי רצועת עזה לשטחי מדינת ישראל החל מבצע "שומר החומות". בד בבד החלו הפרות סדר אלימות ברחבי הארץ ובין היתר, חסימות של צירי תחבורה, הבערת צמיגים ויידו אבנים וחפצים לעבר אנשים וכלי רכב בעלי חזות או סממנים יהודים ולעבר כוחות משטרה וביטחון במוקדים רבים ברחבי המדינה, הכל על רקע לאומני.

בלילה שבין 10.05.21 ל-11.05.21 היו הפרות סדר, חסימות צירי תחבורה ויידו אבנים לעבר כלי רכב בצומת לקיה בכביש 31, וכן בכביש 6, כביש מרכזי בו נוסעים אנשים במהירות רבה, בסמוך לשוב לקיה, ובמקום היו אנשים רבים. במהלך הלילה, נסעה הגב' ר"צ בכביש 6 סמוך למקום החסימה לכיוון מערב, ונאלצה להאט את מהירות נסיעתה ואף לעצור, בשל החסימה בכביש. האנשים הרבים שהיו במקום החלו ליידות אבנים לעבר רכבה וניפצו את שמשות הרכב, מעשים אלו גרמו לחשש רב אצל ר"צ. אחד מנהגי המשאיות שהיו במקום, הוציא את ר"צ מרכבה, העלה אותה למשאיתו ומילט אותה מהמקום, כשהוא נוסע נגד כיוון התנועה. מיד לאחר מכן הוצת רכבה של ר"צ, ונשרף כליל. כמה כלי רכב נוספים שהגיעו למקום והחלו ליידות לעברם אבנים, הצליחו להיחלץ, ביצעו פניות פרסה ונמלטו בנסיעה בכביש 6 נגד כיוון התנועה.

בלילה המתואר הגיע הנאשם, ביחד עם אחרים שזהות חלקם ידועה, למהומות ולהפרות הסדר שבכניסה לשוב לקיה, שכללו הבערת צמיגים, חסימת הכביש, יידו אבנים ועוד. הנאשם עבר משם יחד עם נאשמים 1 ו-2 לכביש 6, במקום בו התקיימו המהומות כפי שתואר בחלק הכללי, והגיעו לשם מיד לאחר שהוצת רכבה של ר"צ, בעת שהיו במקום אנשים רבים, אשר יידו אבנים, צעקו "אללה אלאכבר" וצעקות רבות נוספות.

כאמור, הנאשם יחד עם אחרים שיידו אבנים, יידה 2-3 אבנים לעבר כלי רכב שנסעו בכביש 6, עשרות מטרים בודדים מהם, וזאת מתוך מניע אידיאולוגי לאומני. כלי הרכב, לעברם נזרקו האבנים, נמלטו מהמקום, תוך שהם מבצעים פניית פרסה באמצע כביש 6 ונוסעים במהירות מהמקום, נגד כיוון התנועה.

תסקירי שירות המבחן

בעניינו של הנאשם הוגשו שני תסקירים, האחד מיום 30.6.25 (להלן - **התסקיר הראשון**) במסגרתו סקר שירות המבחן את הרקע והנסיבות האישיות של הנאשם וצירף את המלצתו לעונש



ובו צוין כי הנאשם לוקח אחריות על מעשיו. התסקיר השני מיום 10.7.25 (להלן - **התסקיר השני**), הוגש בהתאם להחלטתי מיום 7.7.25, לפיה לאור האמור בתסקיר שירות המבחן כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו, יש להבהיר האם ניתנה דעתו של שירות המבחן לכך שהנאשם כפר בעובדות האישום ובאיזה שלב חל שינוי בעמדתו, ביחס לעבירות בהן הורשע, אם בכלל.

בתסקיר הראשון תואר כי הנאשם בן 23, רווק ובן למשפחה המונה זוג הורים נשואים ולהם חמישה ילדים כאשר הנאשם הוא הבכור. צוין כי במהלך שנות ילדותו של הנאשם, אביו גורש לעזה ולאחר שנתיים, בשל קושי בריחוק מהאב, עברה משפחתו להתגורר עמו. צוין כי הנאשם שיתף בחוויות מורכבות מהמגורים בעזה אשר באו לידי ביטוי בקשיים של עוני ותברואה, דבר אשר עמד ברקע להחלטה לשוב לשטחי ישראל כעבור שש שנים. לאחר המעבר לישראל, התגוררה המשפחה ביישוב לקייה ונותק הקשר עם אביו, דבר אשר דירבן את הנאשם לקחת חלק משמעותי בנטל הפרנסה, יחד עם אחיו. בהקשר הלימודי והתעסוקתי, צוין כי הנאשם סיים 11 שנות לימוד, ועזב את מוסד הלימודים עקב קושי בשילוב לימודיו יחד עם עבודתו. לאחר סיום לימודיו, עבד בעבודות מזדמנות אצל קבלנים שונים בתחום הבניה, ובהמשך עבד כעצמאי בתחום מיזוג אוויר. תואר כי האופן בו גדל הנאשם, והעובדה שחווית ילדותו לא עובדה כראוי, השפיעו על תחושת הבלבול והאמביוולנטיות שחש בנוגע לסכסוך היהודי-מוסלמי ובוויסות רגשותיו בכלל ובפרט כלפי מוסדות המדינה.

שירות המבחן ציין כי הנאשם השתתף במספר קבוצות טיפוליות, חלקן במסגרת צו מבחן קודם בו היה נתון וחלקן במסגרת הליך זה ותחת פרויקט "צדק מאחיה". צוין כי השתתפותו בהליכים הטיפוליים הייתה משמעותית עבורו ואף השפיעה עליו לקחת חלק בימי התנדבות ברחבי הנגב המערבי לאחר אירועי השביעי באוקטובר.

שירות המבחן התרשם, כי התהליך שעבר הנאשם הביא להתפתחותו האישית, הוא שיתף פעולה באופן מלא ופיתח בהדרגה תחושת ערך עצמי חיובית אשר גרמה לו להאמין בעצמו וביכולתו לנהל אורח חיים חיובי יצרני ונורמטיבי. עוד צוין כי העבירה בוצעה על רקע מחויבות קבוצתית והשפעת הסביבה על הנאשם, אשר "לקח אחריות" וידע לבחון את התנהגותו כאשר התקשה להציב גבולות לקרוב משפחה על רקע כבוד המבוגר הנהוג במגזרו.

בתסקיר השני, הבהיר שירות המבחן כי התייחסותו לעניין הצבת גבולות למבוגר ממשפחתו נגעה להתבטאות הנאשם מול שירות המבחן לפיה הוא הגיע למקום ההתקהלות לבקשת בן משפחתו המבוגר ממנו, מתוך נורמות של כיבוד מבוגרים הקיימות במגזרו ולכך שסבר שירות המבחן כי עובדה זו עומדת ברקע לביצוע העבירה.

לעניין לקיחת אחריות

לבסוף המליץ שירות המבחן על שילוב הנאשם בטיפול קבוצתי לצעירים תחת שירותם, במסגרת צו מבחן שיוטל עליו למשך שנה; הטלת של"צ בהיקף נרחב של כ- 350 שעות; מאסר מותנה והתחייבות כספית.

הראיות לעונש



המאשימה הגישה רישום פלילי של הנאשם מתאריך 11.12.22 בגין עבירה ממאי 2021, מבית משפט השלום בבאר-שבע. הנאשם הורשע בעבירה של תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו ונדון ל-180 שעות שרות לתועלת הציבורו מבחן (תע/1).

מטעם הנאשם הגיע מר אלצאנע פארס, המתגורר בשכנות לנאשם ומשכיר לו את ביתו כ-3 שנים אשר העיד כי להתרשמותו מדובר בבחור אינטליגנטי, חרוץ, עובד ומפרנס את משפחתו, אוהב לעזור ולתמוך.

הטיעונים לעונש

בטיעוניה לעונש בכתב ובעל פה, עמדה המאשימה על הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם: הסדר הציבורי, שלטון החוק, ביטחון הציבור והיחידים, שלמת הגוף והרכוש, תחושת הביטחון האישי והציבורי, הסולידריות החברתית, החוסן הלאומי וסדרי המשטר הדמוקרטי. נטען כי הנאשם פגע בתחושת הביטחון תוך כדי לחימה, כאשר אויבי המדינה ירו לעברה ירי רקטות מסיבי, ונפתחה חזית נוספת - פנימית בתוככי ישראל במסגרתה, אזרחים ישראלים פתחו בהפרות סדר אלימות ברחבי הארץ שכללו, בין היתר, חסימות של צירי תחבורה, יידוי אבנים וחפצים לעבר אנשים וכלי רכב בעלי חזות או סממנים יהודים, ולעבר כוחות המשטרה והביטחון, במוקדים רבים ברחבי המדינה, הכל על רקע לאומני. נטען כי מדובר באירועים מרובי משתתפים, בהיקף ובעוצמה יוצאי דופן, אשר לא נעשו על ידי אויבי המדינה מבחון שקמו עליה לכלותה, אלא על ידי תושבים מהבית, אזרחי המדינה שהם חלק מהמרקם החברתי המשותף, החייבים למדינה חובת נאמנות, סולידריות וערבות הדדית, שהפכו להיות לאויב מהבית. כן צוין כי אירועים אלימים אלו, אף דרשו מכוחות הביטחון להפנות מעיסוקם נגד האויב מבחון לפעולות בטחון פנים, ועל כן יש בהם כדי לערער ולזעזע את הביטחון האישי של אזרחי המדינה.

לעניין מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים נטען כי היא ברמה גבוהה לאור כך שהנאשם השתתף בתקיפה פרועה, המונית, אלימה וחסרת רסן, שכוונה נגד אזרחים תמימים בציר מרכזי במדינת ישראל, ואף עלולה היתה לגרום לתאונות דרכים קטלניות. המאשימה הביעה את עמדתה בנוגע לתסקיר שירות המבחן לפיו ניתן לשלב את הנאשם בקבוצה טיפולית ולהטיל עליו צו של"צ וציינה כי המלצה זו מנותקת לחלוטין מהחומרה המלווה את מעשה העבירה ויש לדחותה.

המאשימה הפנתה למדיניות ענישה נהגת ואף התייחסה לפסיקת בית המשפט העליון בערעור על גזר דינם של נאשמים 1 ו-2 בתיק זה (להלן - **הערעור**), במסגרתה חידד ביהמ"ש את "דרישת המהפך" הקבועה בסעיף 40ד(ב). נקבע כי דרישת המהפך מחייבת "מהפך מוכח באישיותו, בתפיסותיו ובהלכותיו" של נאשם בבואו של בית המשפט להטיל עליו ענישה שיקומית, על אף חומרתה היתרה של העבירה שביצע.

נוכח חומרתם היתרה של המעשים בהם הורשע הנאשם, שיקולי ההלימה, הגמול וההרתעה ליחיד ולרבים, עתרה המאשימה למתחם עונש הנע בין 24 ל-60 חודשי מאסר בפועל ולמיקומו במרכז של מתחם זה, זאת לאור אי לקיחת האחריות על ידי הנאשם ועברו הפלילי.

בטיעוניה לעונש, התייחס



הסניגור ציין כי הנאשם נעצר בהיותו בן 18 ומספר חודשים, והיה נתון לחקירות ממושכות וקשות. כן הודגש כי הנאשם הוא המפרנס העיקרי של משפחתו ועל כן שליחתו למאסר תהווה פגיעה בו ובסביבתו הקרובה. ביחס לרישומי הפלילי ציין הסניגור כי מדובר בעבירת אלימות יחידה במסגרתה אומץ הסדר של צו של"צ, דבר המעיד על הקלה מסוימת בחומרתה של אותה עבירה. בסיכומי של טיעון, הסניגור הפנה למדיניות ענישה נוהגת ואף התייחס לפסיקת בית המשפט העליון בערעור לפיה העבירה בה הורשע הנאשם היא בעלת חומרה יתרה. נטען כי קביעתו של בית המשפט העליון מתייחסת לנאשמים שזרקו מספר רב של אבנים, ולכאלו שלא חדלו מלבצע את המעשה אלא רק לאחר התערבות המשטרה. לבסוף, ציין הסניגור כי הנאשם לא ביצע עבירות נוספות והבין את הפסול במעשיו, כי עברו הפלילי וגילו הצעיר מלמדים על הדרך השיקומית שעבר ועתיד להמשיך בה. לאור האמור, הסניגור עתר למתחם עונש הולם הנע בין מס' חודשי עבודות שירות למס' חודשי מאסר בפועל.

בדברו האחרון לעונש הנאשם אמר: **"אני מכבד את החלטת בית המשפט, למרות שאני לא זרקתי אבנים, אני אמרתי אמת מההתחלה, מאז ועד היום אני עברתי הרבה נכנסתי לקבוצות והשתתפתי עם חברים, התבגרתי והבנתי מה נכון ומה לא נכון, רוב העבודות שלי בבסיסים צבאיים. אני עובד בצנרת, מזגנים, אני עסק עצמאי. אני ואחי עובדים ויש לי עובדים. כל יום אני נפגש עם יהודים ביחד".**

קביעת מתחם העונש ההולם

הנאשם במעשיו פגע בערכים חברתיים רבים וביניהם, שלטון החוק, כיבוד מי שאמון על אכיפתו והסדר הציבורי, בטחון הציבור והיחידים, שלמות הגוף והרכוש, כבוד האדם, החוסן הלאומי, נפגעו ערכי הנאמנות כלפי המדינה, שלום אזרחיה ומארג היחסים שבין אזרחים ממוצא אתני שונה, סדרי המשטר הדמוקרטי.

על חומרת עבירת ידיו אבן לעבר כלי תחבורה במטרה לפגוע בנוסע, לפי סעיף 332א(ב) לחוק ניתן ללמוד מן העונש המקסימלי הקבוע למבצע העבירה - 20 שנות מאסר, לבד מעבירת ההתפרעות.

מידת הפגיעה של הנאשם בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות היא גבוהה והנזק הפוטנציאלי מהן מסכן חיים. התפרעות וזריקת אבנים אל ציר תנועה מרכזי, מפרים את הסדר שנועד להבטיח את שלום המשתמשים בדרך, פוגע בחופש התנועה של המבקש להשתמש בדרכים ועלול להביא לתוצאות מסכנות חיים לרבות תאונות קשות ואף קטלניות.

בע"פ 5815/24 אלסאנע נ' מדינת ישראל (3.06.2025), בהקשר לאותה פרשייה שבה עסקינו, עמד בית המשפט העליון על דרישת המהפך שמצדיקה סטייה מהמתחם לצרכי שיקום וקבע כלהלן:

"מעשי העבירה בעלי חומרה יתרה, הכוללים פשעים חמורים כדוגמת רצח שבוצע במתכוון או מתוך אדישות, מעשים הללו חוזרים על עצמן במקרים רבים ומסבות פגיעה קשה בשלום הציבור, לפיכך,

עמוד 5



מי שזקוק לשיפור יכולות ההתמודדות עם מצבים חברתיים קונפליקטואליים וטרם נישל מעצמו קווי התנהגות מרצים ובמקביל משתתף במסגרות התנדבותיות, אינו מקיים את דרישת המהפך ואף הענישה צריכה להגשים את הרתעת הפרט". (להלן: עניין אלסאנע).

בע"פ 6106/23 **עמרני נ' מדינת ישראל** (15.05.2024), בהקשר לעבירה דומה לזו הרלוונטית לענייננו (החלופה המקלה לפי סעיף 332א(א) לחוק) עמד בית המשפט העליון על פוטנציאל הנזק מאותן עבירות ועל עיתוי הזמן בו נעברו:

"בית משפט זה שב ועמד על החומרה המגולמת בעבירות התפרעות. הללו יוצרות סכנה מוחשית לאזרחים, זורות אימה בקרב הציבור ומערערות את יסודות שלטון החוק. על כן, נקבע כי יש לפעול כלפיהן ביד קשה ובענישה מרתיעה אשר תרסן התפרעויות העלולות לסחוף המון רב ולצאת מגדר שליטה..."

ובהמשך, בהקשר לעיתוי הזמן בהן נעברות, כבענייננו:

"..הדברים מקבלים משנה תוקף שעה שהעבירות מתבצעות במהלכן של תקופות בהן שוררת מתיחות ביטחונית, וכאלו היו ימי מבצע "שומר חומות" - ימים שבהם הארץ בערה מבפנים ומבחוץ. בתקופות מעין אלה, מושקעים משאבים רבים על ידי כוחות הביטחון בניסיון לשמור על הסדר הציבורי. הנוטלים חלק באירועי התפרעות אלימים, מלבים את המתח השורר בקרב הציבור ומקשים על כוחות הביטחון בביצוע מלאכתם - מה שיוצר סיכון מוחשי לחיי אדם.."

העבירות בוצעו בזמן לחימה וירי רקטי מסיבי, לשטח המדינה, על ידי אויב מבחוץ, ובשעת משבר וחולשה. כאשר כוחות הביטחון נאלצים להתמודד עם המצב הביטחוני הקשה, פתחו אזרחים ישראלים רבים, בהפרות סדר אלימות ברחבי הארץ במוקדים רבים ברחבי המדינה, נגד מי שהיה בעל חזות יהודית והכול ממניע לאומני-אידיאולוגי. כפי שעמדה על כך המאשימה בטיעוניה, בסיטואציה מעין זו, אפקט הפחד ותחושת האיום מתעצמים פי כמה ופוגעים קשות בחוסן הלאומי ובביטחון האישי באופן ממשי.

בע"פ 3982/22 **מדינת ישראל נ' חג'וג'** (27.10.22) ציין בית המשפט העליון:

"... בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הגלומה בעבירות התפרעויות המונים, ועל הצורך לנקוט במדיניות ענישה אשר תרתיע ותרסן התפרעויות שעלולות לדחוף המון רב לצאת מגדר שליטה ולסכן חיי אדם..."

בע"פ 4585/22 **מדינת ישראל נ' ערדאט ואח'** (25.7.22) שב בית המשפט העליון וציין כי:



"חומרה רבה נודעת לעבירות התפרעויות המונים, אשר מסכנות באופן ישיר וממשי חיי אדם, בריאותו וגופו, ואף עלולות להביא לפגיעות ברכוש וקניין. אי לזאת, בית משפט זה עמד לא אחת על הצורך לנקוט במדיניות ענישה מרתיעה אשר תרסן ותמנע השתתפות בהתפרעויות אלימות הסוחפות את ההמון ומסבות נזק רב.."

בעקבות התפרעות ההמונים כפי שתוארה בכתב האישום, בכביש 6 בסמוך לשוב לקיה, בלילה שבין 10.05.21-11.05.21, הוגשו כתבי אישום, נגד אחרים, בעבירות זהות או דומות ונגזרו עונשים, מהם ניתן ללמוד בהתאמה לנסיבות ענייננו.

נזכיר שמדיניות הענישה הנוהגת הינה אך אחד מהשיקולים המשמשים בידי בית המשפט בקביעת מתחם העונש, לצד שיקולים נוספים וביניהם נסיבות הקשורות בביצוע העבירה (ע"פ 9954/17 זילברשטיין נ' מדינת ישראל (22.04.2018)).

בע"פ 475/24 פלוני ואח' נ' מדינת ישראל (20.05.24), אישר בית המשפט העליון עונש של 30 חודשי מאסר למערער צעיר, בן 18.3, ועונש של 22 חודשי מאסר לכל אחד משני המערערים הקטינים (17.4 ו- 16 ועשרה חודשים), ללא עבר פלילי, שהורשעו בהתאם להודאתם בעובדות כתב אישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון (ללא הסכמה כלשהי לעניין העונש) - באישום אחד בעבירות זהות לענייננו - התפרעות ויידוי אבן לעבר כלי תחבורה במטרה לפגוע ביושבי כלי הרכב, וכן עבירה של השמדת ראיה למערער 1 בלבד.

העבירות נעברו באותה ההתפרעות בסמוך לכביש 6, בלילה שבין 10.05.21-11.05.21, כפי שתוארה בעובדות האישום בענייננו. המערער השתתף בהתפרעות אלימה בכביש 6 וזרק מספר אבנים מטווח קרוב לעבר כלי רכב שנסעו בכביש ובחלק מהמקרים האבנים שזרק פגעו ברכבים. מערער 1 זרק מספר אבנים לעבר רכב שאחרים הציתו קודם וכן זרק אבנים נוספות מטווח קצר לעבר כלי רכב נוסע ופגע בו. המערערים 2 ו-3, זרקו אבנים נוספות על הכביש על מנת למלא את הכביש באבנים. תסקיר שירות המבחן בענייניו של המערער הבגיר לא היה חיובי, בניגוד לתסקיר שירות המבחן בעניינים של המערערים הקטינים.

אשר למערער הבגיר, בית המשפט המחוזי קבע כי המתחם העונש בשל העבירות בהן הורשע הוא 24-48 חודשי מאסר בפועל - בית המשפט העליון לא התערב בקביעת המתחם.

אשר למערערים הקטינים, בית המשפט המחוזי דחה את עמדת ההגנה לאמץ את המלצת שירות המבחן להסתפק בהרשעה, צו מבחן ושל"צ, וגזר על כל אחד מהקטינים 22 חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 5124/23 פלוני נ' מדינת ישראל (31.10.2023), אישר בית המשפט העליון עונש של 22 חודשי מאסר בפועל שהוטלו על מערער קטין בן 17 וחמישה חודשים בעת ביצוע העבירות, שהורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב אישום שתוקן בהסדר טיעון, במסגרתו הסכימה המאשימה להגביל את טיעוניה לעונש למאסר של 22 חודשים, בעבירות זהות לענייננו - התפרעות ויידוי אבן לעבר כלי תחבורה במטרה לפגוע ביושבי כלי הרכב. גם במקרה זה העבירות נעשו



באותה ההתפרעות בסמוך לכביש 6, בלילה שבין 10.05.21-11.05.21, שתוארה בעובדות האישום בעניינו. המערער השתתף בהתפרעות אלימה בכביש 6 וזרק אבנים מתוך מניע אידיאולוגי לעבר כלי רכב שנסעו בכביש 6 ואף פגע ברכב אחד, בנוסף זרק המערער אבנים רבות על הכביש על מנת לחסום את הנסיעה בכביש.

בע"פ 6106/23 **עמרני נ' מדינת ישראל** (15.05.2024), אישר בית המשפט העליון עונש של 38 חודשי מאסר, למערער בגיר צעיר כבן 19, שהורשע, לאחר ניהול הוכחות, בחלופה המקלה יותר (שלא כמו בעניינו) של עבירת ידוי אבן לעבר כלי תחבורה, לפי סעיף 332(א) לחוק ('כדי לעורר פחד או בהלה' - עבירה שכאמור העונש בצידה הינו 10 שנות מאסר ולא 20 שנה כבעניינו) בנוסף לעבירת ההתפרעות וכן עבירות נוספות (הפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק ומעשה פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338(א)(3) לחוק).

המערער השתתף, במסגרת אירועי שומר החומות (אירוע אחר), בהתפרעות במהלכה ידה הנאשם שתי אבנים לעבר נידת משטרתית ופגע בה.

במסגרת ת"פ (ב"ש) 23280-07-21 **מדינת ישראל נ' פלוני** (07.12.2023), ניתן גזר דין נגד שני נאשמים מתוך 5 שהועמדו לדין בעבירות דומות שבוצעו באותה ההתפרעות בסמוך לכביש 6, בלילה שבין 10.05.21-11.05.21, כבעניינו.

נאשם 3, קטין בן 17.5 בעת האירועים, הורשע בהתאם להודאתו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון בעבירות זהות לנידון דנן. במסגרת הסדר הטיעון הגבילה עצמה המאשימה לעתור ל-24 חודשי מאסר בפועל. נאשם 3 השתתף בהתפרעות אלימה בכביש 6 וזרק אבנים מספר אבנים מתוך מניע אידיאולוגי לעבר כלי רכב שנסעו בכביש 6 ובחלק מן המקרים פגע ברכבים. בית המשפט המחוזי, דחה את עמדת ההגנה לקבל את המלצת שירות המבחן להסתפק במאסר על תנאי וגזר על הנאשם 22 חודשי מאסר בפועל, זאת על מנת שלא להחמיר עם הנאשם יותר ממה שהושת על קטין אחר (בע"פ 5124/23 לעיל) שהשתתף גם הוא באירוע זה והואשם בעבירות זהות (גז"ד לא חלוט, הוגש ערעור הקבוע ליום 24.07.24 - ע"פ 9162/23).

נאשם 2, קטין כבן 16 בעת האירועים, שהורשע בהתאם להודאתו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון בעבירות זהות לנידון דנן. במסגרת הסדר טיעון הסכימו הצדדים לעונש של 22 חודשי מאסר בפועל. נאשם 2 השתתף בהתפרעות אלימה בכביש 6 וזרק אבנים, מתוך מניע אידיאולוגי, לעבר שני רכבים, אחד מהם בטווח קצר (גם פגע בחלק מן הרכבים). בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 22 חודשי מאסר, וציין כי מדובר בהסדר טיעון מקל אך בשל אחידות הענישה ממקרים אחרים בתיק וכן נימוקים נוספים החליט לקבל את הסדר הטיעון.

בע"פ 4065/22 **יעקובוב נ' מדינת ישראל** (4.04.23), הנאשם השתתף באירוע אלים בזמן מבצע "שומר החומות", בו זרק אבנים לעבר רכבים תוך קריאה מוות לערבים, חלק מהאבנים פגעו ברכבים וגרמו נזק לרכבים. שירות המבחן לא נקט בהמלצה בעניינו של הנאשם, בית המשפט קמא עמד על כך כי נסיבות חמורות אלו של תקיפת כלי רכב על ידי השלכת אבנים ופגיעה בכלי הרכב, על בסיס זהותם של היושבים בכלי הרכב, מצריכות מענה עונשי אשר יכלול מאסר, ואשר



יהווה מענה הולם לחומרת נסיבות ביצוע העבירות. בהינתן השינויים בנתונים האישיים של המערער שהחלו מאז מתן גזר הדין, בית המשפט השית עליו 6 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון הורה על ריצוי העונש בדרך של עבודת שירות למשך 6 חודשים.

בת"פ (י-ם) 49221-06-21 מדינת ישראל נ' סאלח (15.01.23), הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות יידוי או ירי של חפץ לעבר כלי תחבורה, וחבלה במזיד ברכב. הנאשם, בן 22 בעת ביצוע העבירה, יידה חפץ לעבר כלי תחבורה בנסיעה, באופן שיש בו כדי לסכן את בטיחותו של הנוסע, בנסיבות שיש בהן כדי לעורר פחד או בהלה. בית המשפט המחוזי גזר עליו 8 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודת שירות לצד ענישה נלווית.

בת"פ (רמלה) 32610-12-22 מדינת ישראל נ' רזנבאום (26.07.23), בית משפט השלום ביטל את הרשעתו של נאשם שהורשע בהתאם להודאתו בגין ניסיון תקיפה סתם והתפרעות, לפי סעיפים 379 יחד עם 25 ו-152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, והטיל עליו צו של"צ בהיקף של 300 שעות, למרות שלקח חלק בהתפרעות והשליך אבנים לעבר מתפרעים על רקע לאומני וגזעני במהלך תקופת "שומר חומות".

העולה מן האמור הוא כי פסיקת בתי המשפט מלמדת שהוטלו, כגישה רווחת, עונשי מאסר לריצוי בפועל בעבירות דומות אף בעניינם של קטינים.

אשר לנסיבות המעשים מושא עניינו - הנאשם הצטרף למהומות יחד עם אחרים שיידו מספר רב של אבנים כמתואר בהכרעת הדין בעניינו כשהוא עצמו, יידה 2, 3 אבנים לעבר כלי רכב שנסעו בכביש 6, עשרות מטרים בודדים מהם באופן מסכן במטרה לפגוע בנהגים והם נאלצו להימלט מהמקום, תוך שהם מבצעים פניית פרסה באמצע כביש 6 ומתרחקים במהירות, נגד כיוון התנועה.

הנאשם אמנם לא היה בין היוזמים של ההתפרעות והצטרף אליה לאחר שהחלה אך בהחלט היה פעיל בהשלכת האבנים ובהצטרפו לאחרים. עבירת יידוי האבנים המיוחסת לנאשם היא עבירה חמורה המסכנת חיי אדם, ובעניין זה קבע בית המשפט העליון בע"פ 8639/13 אלדבס נגד מדינת ישראל (17.03.14):

"אבנים - פגיעת רעה, והמיידה אותן יכול רק לשער את מידת הפגיעה, העלולה להגיע חלילה כדי מחיר דמים, והיו דברים מעולם... כבר נאמר, כי אבן היא נשק מסוכן, לא כל שכן כשאבנים באות בחבורה, בהתגודדות של המון (ראו ע"פ 6569/05 אבו אלעיש נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2006))."

כאמור, האבנים שהנאשם יידה, גרמו לכך שנהגים ביצעו פניית "פרסה" מסוכנת כנגד כיוון התנועה על מנת להימלט מיידוי האבנים. במעשיו אלו, סיכן הנאשם חיי אדם באופן ממשי, וזרע אימה ובהלה בכל מי שנקלע למקום כפי מעשיהם של שותפיו, נאשמים 1, ו-2. עם זאת יש להביא בחשבון בקביעת המתחם בעניינו של הנאשם שנסיבת עזיבת המקום רק בעקבות הגעת ניידת משטרה לא הוכחה ולכן יקבע מתחם דומה לשותפיו הגם שנמוך במעט מזה שנקבע בעניינם.



לאור כל האמור לעיל, בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, מידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, הנני סבורה שמתחם העונש הראוי למעשי העבירות שביצע הנאשם נע בין 22 חודשי מאסר ל-58 חודשי מאסר.

קביעת העונש בתוך מתחם הענישה

נשוב אל אשר צוין בע"פ 475/24 פלוני נ' מדינת ישראל (20.05.2024), בהקשר לעבירות שבוצעו בעת מבצע "שומר החומות", המשקף קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו, ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. וכך נאמר שם:

"נאמר בקצרה כי לא נעלמו מעיננו התסקירים החיוביים בעניינם של שני המערערים הקטינים והמלצת שירות המבחן לנוער לגביהם. אף לא נעלם מעיננו כי לשלושת המערערים אין עבר פלילי, הם הביעו חרטה כנה והלקו את עצמם על כך שנגררו לאירוע ללא מחשבה תחילה, והם שוהים כיום בתנאי מאסר קשים בכלא "דקל" לאחר שסווגו כאסירים ביטחוניים. למרות כל זאת, איננו רואים מנוס מהטלת מאסר בפועל בגין עבירות שבוצעו בעת מבצע "שומר חומות", על רקע לאומני, שעה שהמדינה נתונה להתקפות מבחוח".

בפסק הדין שניתן בערעור על גזר דינם של נאשמים 1 ו-2 בתיק זה - ע"פ 5815/24 אלסאנע נ' מדינת ישראל (3.6.25), עמד ביהמ"ש העליון על נסיבות האירוע, חומרתו, ודרישת המהפך לשם סטיה ממתחם העונש ההולם וכך נקבע בענייניו של נאשם 1:

"מקרהו של אדם אינו מקיים את דרישת המהפך. צעדי השיקום והתיקון בהם הוא נקט בגדר התחלה טובה, ותו לא, לא נותרו לנו לא לקוות שאדם יתמיד ללכת במסלול השיקום ואם יצליח, הדבר יזקף לזכותו בבוא עת. באשר לעונש שהושת, בשים לב לחומרת העבירה, מדובר בעונש מידתי ואף מקל".

בהשוואה לנאשם שלפניי, ועל בסיס תסקירי שירות המבחן והמסמכים שהוגשו, אני סבורה כי הדרך השיקומית שהחל בה הנאשם, מהווה צעד נכון וחשוב בדרכו לתיקון משמעותי, אך לא ניתן להגדירה ככזו המהווה "מהפך מוכח באישיותו, בתפיסותיו ובהלכותיו" וזאת ניתן ללמוד גם מדברו האחרון של הנאשם, המצביע על היעדר נטילת אחריות כנה ואמיתית ולא רק מעצם כפירתו העקבית בעבירות בהן הורשע. עוד צוין כי על אף שבתי המשפט נוהגים להטיל עונשי מאסר מדודים ומרוסנים בגין עבירה כגון זו כאשר מדובר באדם צעיר ונעדר עבר פלילי, מקום בו אין הודאה וחרטה כנה, כבמקרה שלפנינו - הקלות אלו לא תינתנה.

היבט נוסף עליו עמד בית משפט העליון בפסיקתו נוגע להערתו כי בשים לב לחומרתה המופלגת של העבירה, העונש שהוטל עליו - 24 חודשי מאסר - מידתי ואף מקל. במקרה דנן ובנסיבותיו



הקונקרטיזציה של נאשם 3, נוכח כלל אחידות הענישה, לא יוחמר עונשו של נאשם 3 בשל אמירה זו ועונשו ייגזר בהתחשב בשיקולים שנשקלו עת נגזר עונשם של נאשמים 1 ו-2, בהתאמה לנסיבות עניינו של נאשם 3.

בקביעת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש יש להביא לידי ביטוי את שיקולי הרתעת הרבים כפי שעמדה על כך המאשימה בטיעוניה. היענות לעתירת ההגנה על שלל נימוקיה להסתפק במאסר שירות בעבודות שרות ולחלופין מספר חודשי מאסר, אינה רלוונטית בהינתן המתחם שנקבע ובהיעדר בסיס איתן לסטיה מטעמי שיקום.

לאור שיקולי הרתעת הרבים כבדי המשקל והגמול כפי שעמדה עליהם המאשימה בטיעוניה, העבר הפלילי, הגם שאינו מכביד, בעבירה של תקיפת שוטר מיום 11.5.21 (הצטרף לתוקפי השוטר והכה שתי מכות אגרופ בראשו), ראוי היה לקבוע את עונשו של הנאשם ברף האמצעי של מתחם הענישה כפי שעתרה לכך המאשימה בטיעוניה. יובהר כי אין להחמיר עם נאשם אשר בחר לנהל את משפטו, אך יחד עם זאת לא ניתן להעניק לו את אותה הקלה השמורה לאלה המודים ונוטלים אחריות מלאה למעשיהם, כפי שנעשה בעניינם של נאשמים 1 ו-2.

לצד זאת ניתן משקל לקולה לשיתוף הפעולה של הנאשם עם גורמי הטיפול ובמסגרת פרויקט צדק מאחה וליתר הנסיבות האישיות עליהן עמד הסנגור בטיעונו.

1. לאור האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו בגין תיק זה.

ב. 12 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירה לפי סעיף 332, 332א לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

ג. 6 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירה לפי סעיף 152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

לאור המאסר שהוטל אמנע מהטלת רכיבי ענישה כספיים.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ב אלול תשפ"ה, 15 ספטמבר 2025, בהעדר הצדדים.



דינה כהן, שופטת